

Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Den 14. februar 2022

Vedrørende sagsnr.: 21/25806

Høringsvar ift. lovudkast om ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) takker for muligheden for at afgive høringssvar til høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Lovudkastet foreslår rammerne for en ny elevfordelingsmodel og har i forlængelse af lov nr. 2532 af 22. december 2021, der bl.a. udmøntede afskaffelsen af ventelister, en begrænsning af muligheden for institutionsskift og etableringen af et tilskudsloft for elever på private gymnasier, til formål at udmønte de resterende dele af den politiske aftale af 10. juni 2021 om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser.

Indledningsvist ønsker DEG at udtrykke en overordnet bekymring for, at den nye model for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling vil medføre et bureaukrati, der gør elevfordelingen uigennemskuelig for kommende elever og forældre. Det vil give utryghed og fjerne fokus fra det centrale, nemlig at den enkelte unge vælger den ungdomsuddannelse, der passer til dem.

På erhvervgymnasierne har vi gennem mange år med selveje og lokal kapacitetsfastsættelse gode erfaringer med at finde løsninger på udsving i søgetal og lokale demografiske forhold. Erhvervsskolerne har med fusioner, campusdannelser og udlagt undervisning på naboinstitutioner gennem årene skabt de nødvendige tilpasninger, så alle unge, der har ønsket optagelse på hhx eller htx, har kunnet få et tilbud, der passer til deres ønsker, bopæl, transportforhold, mv. DEG er bekymret for, at dynamikken og det lokale ansvar for varetagelse af gymnasiale udbud bliver mindsket med aftalen.

Vi bifalder hensigtserklæringen i den politiske aftale om, at elevernes frie valg fortsat er vigtigt, og at den nye model skal indrettes, så forandringerne for eleverne bliver så små som muligt. Vi er dog overordnet set bekymrede for, om denne hensigt kan opfyldes gennem de regler, der her er sendt i høring.

Derudover mener DEG, at det bør være af høj prioritet, at elever, der ønsker hhx og htx sikres deres førstevalg, og at der således skal være kapacitet til at optage alle elever, som ønsker optagelse på hhx og htx. Det er derfor vigtigt, at hhx og htx tildeles en kapacitet, der som minimum er på samme niveau som nu, men også at der sikres gode muligheder for fortsat vækst på hhx og htx.

DEG er specifikt bekymret for, om elevfordelingsmodellen kan have følgende negative konsekvenser:

1. At flere ansøgere ikke får deres førsteprioritet opfyldt (om de så har valgt på baggrund af gymnasieretning, en særlig studieretning, kulturen på den lokale skole, eller noget helt fjerde) – og derfor i højere grad vil miste motivationen, opleve mistro og falde fra. Derfor finder DEG det vigtigt, at BUVM nøje følger andelen af ansøgere, der får plads på sin førsteprioritet, ift. de beregninger ministeriet har lagt til grund for elevfordelingsaftalen.
2. En afledt bekymring af en situation, hvor færre får deres førsteprioritet opfyldt, er, at de næste prioriteter på en ansøgers liste er blevet fyldt i første fordelingsrunde og derved, at flere ansøgere end antaget bliver fordelt efter skyggeprioritet eller forbliver ufordelte i fordelingsmekanismen. DEG vil derfor også bede om, at BUVM følger, hvor mange ansøgere der ikke får plads på en af sine prioriteter via fordelingsmekanismen.
3. At hhx- og htx-elever, der i forvejen har langt til et gymnasium, vil opleve deres vilkår som yderligere forringet, når afstand bliver afgørende for optagelse. Erhvervsgymnasieelever har jo ikke tidligere været udsat for elevfordeling. Dette på trods af BUVM og regionernes fælles ambition om, at der skal være flere lokale tilbud for at begrænse de unges transporttid fra udkantsområderne.

DEG foreslår derfor, at der etableres et følgeforskningsprogram, der vil følge udviklingen i bl.a. de unges søgemønstre, transporttid, fordelingen i optag mellem de 4 gymnasiale uddannelser, andelen af ansøgere, der får opfyldt sin førsteprioritet eller ikke får en prioritet opfyldt, elevernes omvalg, frafald og trivsel, m.m. samt om modellen indfrier det politiske mål om at sikre uddannelser i tyndtbefolkede områder og modvirke en skæv elevsammensætning.

Desuden vil DEG fremhæve, at det bliver helt centralt med et gennemskueligt vejledningsmateriale til kommende elever og deres forældre. Ligesom det er centralt, at ansøgere, der ikke får deres førsteprioritet opfyldt, får en reel, konkret og forståelig forklaring herpå.

DEG ønsker fortsat at arbejde aktivt for at finde løsninger på lokale og regionale udfordringer med demografi og elevfordeling. Vi ser frem til et tæt samarbejde med STUK og med regionerne – og i de nye lokale gymnasiesamarbejder – om udmøntningen af de nye regler. Dette finder vi særligt vigtigt, da flere centrale beslutninger overlades til udmøntning i de efterfølgende bekendtgørelser.

I det nedenstående er DEG's bemærkninger opdelt i et afsnit med centrale tematikker, som går på tværs af lovbestemmelser, og specifikke bemærkninger til de enkelte paragraffer i lovudkastet.

Overordnede tematikker

Kapacitetsfastsættelse: Proces og ansvar

§1, nr. 1, ny §8, stk. 2:

Kapacitetsfastsættelsen bliver helt central for elevfordelingsaftalens succes med at opfylde de to målsætninger om at sikre en balanceret elevsammensætning og at sikre et bedre grundlag for mindre gymnasier i tyndtbefolkede egne af Danmark. De erhvervsgymnasiale uddannelser har, som det påpeges i aftalen, ikke været en del af elevfordelingsmodellen tidligere og har derfor i overvejende grad ikke indgået i samarbejdet mellem de almene gymnasiale uddannelser og regionerne.

Derfor vil DEG understrege, at det er væsentligt for legitimiteten af den nye model, at kapacitetsfastsættelsen netop bliver en ny organisering og en ny proces, hvor de 4 gymnasiale retninger indgår på lige fod.

DEG vil pointere, at det er vigtigt, at det bliver helt konkret beskrevet, hvordan kapacitetsfastsættelsen gribes an, og hvem der gør hvad i processen. Nærmere bestemt er det vigtigt at tydeliggøre følgende proces og ansvarsfordeling: BUVM skal fastsætte afdelingernes kapacitet *"efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne"*. Her har vi følgende spørgsmål:

- Hvilken rolle har regionerne mere præcist ift. ministeriet i tildeling af kapacitet de første tre år? Vil de være sparringspartner for ministeriets arbejde med at fastsætte kapacitet på afdelingerne, eller kommer regionsrådet ind som første instans i kapacitetsfastsættelsen?
- Hvordan inddrages institutionerne i processen efter de indgiver indstilling om ønsket kapacitet? Vil der blive indledt dialog i vurderingsprocessen? Et tænkt eksempel kan være en afdeling, som får ansøgere til 3 hhx-klasser plus 13 htx-elever. Afdelingen er ved at forsøge at etablere et htx-udbud i et område, hvor der ikke er andre htx-udbud, men det tager tid at løbe i gang. Alt dette ved ministeriet eller regionsrådet måske ikke og vil uden dialog måske ikke foretage samme tildeling af kapacitet.

Slutteligt ønsker DEG præciseret, om der vil blive en klage mulighed eller en mulighed for at få beslutningen om tildelt kapacitet genbehandlet, hvis den tildelte kapacitet ligger langt fra skolens indstilling?

Minimumskapacitet på 84 elever

"Hver afdeling skal mindst have en kapacitet på 84 elever" (§1, nr. 1 §8, stk. 3 og nr. 3 §8, stk. 4).

Vi har opdelt vores bemærkninger til relation til minimumskapaciteten i tre faser:

- A. Tildelingen af minimumskapacitet
- B. Opfyldelse af minimumskapaciteten
- C. Håndtering af manglende opfyldelse af minimumskapaciteten

A. Tildeling af minimumskapacitet

Det er et centralt mål med elevfordelingsaftalen at sikre et bedre fundament for mindre gymnasier i tyndtbefolkede områder. Det fremgår eksempelvis af elevfordelingsaftalens side 21, at kapacitetsstyringen, bl.a. gennem tildeling af minimumskapacitet, skal være med til at sikre institutioner i tyndtbefolkede områder bedre overlevelsesmuligheder. I notat om kapacitetsfastsættelse står der, at det er et mål med aftalen at *"sikre, at alle gymnasier har en økonomisk og faglig bæredygtig størrelse"*. Desuden står der i Aftaleteksten side 17, at *"Minimumskapaciteten fastsættes af hensyn til at sikre et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø til mindst ca. 84 elever (3 spor med 28 elever i hver klasse)"*.

DEG anerkender behovet for fagligt stærke udbud rundt om i Danmark. Men DEG mener ikke, at den politiske aftale forholder sig til de mere specifikke udfordringer, der særligt gør sig gældende på det erhvervsgymnasiale område.

Eksempelvis er der institutioner, der har meget små udbud på forskellige adresser (præmissen ved oprettelsen af disse udbud var og er, at det ikke er realistisk med høje elevtal), men hvor den faglige kvalitet i uddannelserne er baseret på et fagligt samarbejde mellem afdelinger under samme hovedinstitution.

Andre institutioner har skabt et bæredygtigt miljø ved at indgå i campusdannelse. Dette er f.eks. institutioner beliggende på den samme adresse, eller hvor institutioner ligger dør-om-dør, men ikke på samme adresse (samlokalisering).

Der er netop områder i Danmark med så lav befolkningstæthed og så mange små udbud, at ikke alle afdelinger kan opnå minimumstallet. Alligevel skal udbuddene fastholdes, fordi den geografiske afstand er for stor, og den offentlige transport er utilstrækkelig set i forhold til befolkningens forventning anno 2022. På baggrund af tidligere års søgemønstre bør det derfor indgå i vurderingen, hvorvidt der indenfor en transporttid på 60 minutter forventes at være ansøgere nok til en gymnasial afdeling, så minimumskapaciteten kan realiseres.

Et eksempel er i området Holstebro, Struer, Thisted, hvor afstandene er så store og befolkningstætheden så lav, at det rent matematisk ikke kan gå. Htx i Thisted optager normalt ca. 60 elever. De to nærmeste udbud er meget små udbud i Struer (67 km) og Skive (66 km). Ellers er der først større udbud i Holstebro (85 km) og Aalborg (100 km).

Et andet eksempel, hvor det bliver svært at finde 84 elever, er i Kalundborg Kommune, som har knap 500 unge, der forventes at kunne søge om ungdomsuddannelse. Samtidig er der 5 ungdomsuddannelsesafdelinger, hvoraf de tre har gymnasiale uddannelser. Herudover er transportmulighederne beskedne.

DEG vil derfor pointere vigtigheden af, at ministeriet/regionen, i tilfælde hvor befolkningstæthed, geografisk afstand og transportmuligheder gør det nødvendigt, indleder dialog med de berørte institutioner for at afdække alternativer forud for, at en minimumskapacitet på 84 elever tildeles.

Et element i denne dialog bør være, hvordan institutioner, der har samlokalisering og/eller flere afdelinger med små optag, kan skabe sammenhængende og bæredygtige studiemiljøer på tværs af

uddannelsesudbud, således at der kan opnås den nødvendige synergi, som en minimumskapacitet ellers skal sikre.

B. Opfyldelse af minimumskapaciteten

DEG finder det uklart, hvordan de 84 pladser på afdelinger, der tildeles minimumskapacitet, skal sikres.

Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at forligskredsen lægger vægt på at sikre det frie uddannelsesvalg og frit valg af, hvilke afdelinger de unge ønsker at søge om optagelse på. DEG vil på baggrund heraf gøre opmærksom på, at vi tolker lovtæksten som, at systemet med *priority matching* har forrang for opfyldelse af minimumskapaciteten. Forstået på den måde, at ansøgerne først søges fordelt via algoritmen til deres ønskede prioriteter og at pladser på udbud, der mangler ansøgere, forsøges besat efterfølgende. Det vil altså sige, at man tilsvarende ikke først fylder minimumskapacitet op på små afdelinger, og så sætter algoritmen i gang med fordele med resten af ansøgerne. Dette er flere gange bekræftet på møder med ministeriet. DEG fremhæver dette, fordi ministeriet på det seneste informationsmøde med sektoren udtrykte tvetydighed omkring dette og ikke er vendt tilbage med et endeligt svar. Det har udløst en usikkerhed om fordelingsprincippet.

Med dette princip som udgangspunkt findes der i lovudkastet primært to greb til at tildele gymnasieskoler elever:

I. TILDELING AF ELEVER VIA STRAM KAPACITETSSTYRING

”Det fremgår af elevfordelingsaftalen, at kapaciteterne skal fastsættes, så de bedst muligt understøtter målene om at ... Understøtte små afdelinger i tyndtbefolkede områder.” (lovforslaget side 22). Dette er der i lovforslaget lagt op til at skulle ske via stram kapacitetsstyring, hvor den samlede kapacitet for afdelingen i en zone skal matche antallet af ansøgere. F.eks. *”På de almengymnasiale uddannelser, ... har der været praksis for, at kapaciteten nogle steder i landet er sat højere end antallet af ansøgere, hvilket har resulteret i en vis overkapacitet. For de almengymnasiale uddannelser vil forslaget derfor betyde, at der på landsplan forventes at blive fastsat en kapacitet, som samlet set er mindre end den kapacitet, som institutionerne hidtil selv har fastsat”* (side 62). I sammenhæng hermed at et kapacitetsloft over nogle afdelinger dermed kan være med til at sikre flere elever på andre afdelinger. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne i lovudkastet side 23, hvor der står, at regionerne skal tage følgende hensyn ved kapacitetsfastsættelse af den enkelte afdelings kapacitet *”a) det samlede antal ansøgere i et område sammenholdt med antallet af afdelinger/institutioner i området samt e) om der er afdelinger, som er meget overansøgte eller underansøgte i forhold til deres kapacitet”*.

Men denne kapacitetsstyringsmekanisme virker kun, hvis den samlede kapacitet svarer nøjagtig til det samlede antal kommende elever. Hvordan dette skal administreres, giver lovudkastet ikke vished for. Der vil desuden være en del ubekendte i form af både søgemønstre, optagelsesprøver og frafald.

Det fremgår eksempelvis implicit af lovudkastet, at kapaciteten beregnes med 28 i klasserne ved ansøgningstidspunktet (bl.a. side 62 *”minimumskapaciteten på 84 elever – svarende til 28 i 3 klasser”*). Men da de unge mennesker søger inden de ved, om de har retskrav på optagelse eller består en optagelsesprøve, så vil en del af en skoles kommende elever falde fra inden studiestart. Hertil kommer

elever, der fortryder sit uddannelsesvalg. Dette frigiver en række pladser, som vanskeliggør opfyldelse af minimumskapaciteten, da den lille skole derved ender med færre end 84 elever til studieretningsstart.

DEG mener derfor, at kapaciteten bør fastsættes således – og afstemt efter lokale forhold – at den enkelte institution har så tæt på 28 elever pr. klasse ved første tælledato i november.

Yderligere må man tage højde for, at mismatchet mellem tildelt kapacitet og antal elever den 1. november vil være skævt fordelt, da skoler i socialt udsatte områder ofte vil have en relativ stor del af ansøgere til optagelsesprøve og ofte også et højere frafald. Dette forsøges imødekommet ved, at skolerne kan komme med bemærkninger om lokale forhold, når de indstiller kapacitet. Der nævnes som eksempel, at der skal tages hensyn til forventet frafald (side 23), men forventet andel af ansøgere, der skal til optagelsesprøve, er ikke nævnt.

DEG mener, at denne gruppe bør medtages, når det i bekendtgørelsen fastsættes, hvilke særlige forhold en skole skal indmelde til brug for ministeriets kapacitetsfastsættelse (lovteksten side 63), og skolernes forhold bør tages med i betragtning, når der tildeles kapacitet til de enkelte afdelinger.

DEG mener også, at det præciseres, at BUVM/regionen indgår i dialog med skoler, der har særlige forhold inden den foreløbige kapacitet fastsættes.

II. TILDELING AF ELEVER VIA SKYGGEPRIORITETER, UFORDELTE ANSØGERE OG EFTERTILMELDERE

Det fremgår af lovteksten, at de elevgrupper, som kan tildeles afdelinger, der ikke har fået opfyldt minimumskapaciteten, er henholdsvis ansøgere, der i fordelingsmekanismen fordeles via skyggeprioriteter, ufordelte ansøgere samt eftertilmeldere (§1, nr. 8, §11 i-l).

DEG tvivler på, at disse grupper for hhx og htx' vedkommende i tilstrækkelig grad kan bibringe det nødvendige antal elever til at kompensere for manglende eller frafaldne ansøgere. DEG bakker dog op om, at elevernes frie valg af uddannelse er det centrale kriterium for fordeling.

Problemet vil givetvis forstærkes af, at de ledige pladser, der skabes på eftertragtede gymnasier, vil blive efterspurgt af elever, der er fordelt til gymnasier for at opfylde afdelingens minimumskapacitet. Efterspørgslen vil være under en overskrift af mistrovisel.

C. Håndtering af manglende opfyldelse af minimumskapaciteten

Hvis det viser sig, at grebene ikke er stærke nok til at sikre elever svarende til minimumskapaciteten, står vi i en situation med skoler med meget små udbud og evt. små klasser. En konsekvens heraf er, at det kan være mere rentabelt at lukke et udbud, hvis man har flere små udbud under samme institution inden for en vis geografisk afstand. Et andet sted kan det være, at en afdeling har fået elever til 2 klasser htx-elever og ½ klasse hhx-elever, men hvor det er vigtigt at oprette hhx-klassen, fordi udbuddet er under etablering.

Det er vigtigt for DEG, at der i disse situationer udvises smidighed og rum for lokale fornuftige beslutninger. Det er helt centralt, at der indledes drøftelser med institutionen. Det er også vigtigt, at det gøres klart, hvilke økonomiske konsekvenser det har ikke at få elever svarende til minimumskapaciteten.

DEG mener, at hvis et udbud ikke kan forblive fagligt, socialt og økonomisk bæredygtig som følge af den demografiske udvikling, bør regionen i samarbejde med Børne- og Undervisningsministeriet facilitere drøftelser mellem bestyrelserne for udbudsinstitutionen og de omkringliggende institutioner om styrket samarbejde, campusdannelser eller fusion.

I §8, stk. 4 fremføres det at *"regionsrådet fastsætter minimumskapaciteten, jf. 1. pkt., til færre elever, hvis det vurderes at være nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelsesdækning i et geografisk område, herunder i andre geografiske områder."* Her anbefaler DEG, at det præciseres, at regionen indgår i dialog med institutionen i så fald, at kapaciteten ikke er økonomisk bæredygtig, så institutionen også har mulighed for at søge campus, fusion eller at lukke udbuddet.

Som reglerne er foreslået i §30 c i institutionsloven for erhvervsrettet uddannelse, kan der gå 5-6 år før et udbud kan lukkes. Det er vigtigt for DEG, at det bliver præciseret, at selvejet skal respekteres, så skolerne skal have mulighed for at lukke udbud ned tidligere desuagtet, at der ikke har været iværksat de genopretningsplaner, som loven tilsiger. Det er ikke ønskværdigt med tidsmæssige bindinger på, hvornår en skole skal have mulighed for at lukke et uddannelsesudbud, hvis det ikke er muligt at etablere eller fastholde et økonomisk og fagligt bæredygtigt uddannelsesudbud.

Samtidig ønsker DEG at gøre opmærksom på at i forbindelse med overvejelser om bevarelse af et gymnasialt udbud, er der det væsentlige opmærksomhedspunkt vedrørende de små selvstændige institutioner, at bevarelsen af udbuddet er afgørende for opretholdelsen af den tilhørende erhvervsuddannelse (GF1 og GF2). Således er det ikke nok kun at se på det gymnasiale udbud, når den samlede uddannelsesdækning i et geografisk område skal vurderes.

DEG ønsker ligeledes at gøre opmærksom på, at der vil komme situationer med elevfordelingen, hvor små uddannelser på små afdelinger kræver ekstra midler for at opretholde kvaliteten. Der er derfor, udover de 15 mio. kr., som er aftalt i 2022 på FL22 20.48.31.20, behov for flere vedvarende midler til området, herunder at der bliver sikret lighed i udkantstilskud til erhvervsgymnasier og almene gymnasier.

4 greb til at sikre, at ansøgerne får deres uddannelsesønske opfyldt – hhx og htx

1. En mindre overkapacitet til erhvervsgymnasierne

Med elevfordelingsaftalen er der et politisk ønske om, at modellen skal give så små forandringer som muligt for elevernes uddannelsesvalg, og modellen skal derfor lægge stor vægt på elevernes prioriteter (Aftaleteksten side 1).

I bemærkningerne til §8, stk. 8 på side 62 fremgår det, at de erhvervsgymnasiale uddannelser vil få en vis forrang *"i form af en mindre overkapacitet"*. Der står endvidere: *"I den samlede kapacitet vil der på den baggrund blive indarbejdet en mindre overkapacitet til de erhvervsgymnasiale uddannelser i form af, at kapaciteten fastsættes en smule højere end det forventede antal 1. prioritetsansøgere til disse uddannelser."*

DEG er enig i, at overkapacitet er et vigtigt greb til at sikre, at ansøgere, der ønsker at gå på erhvervsgymnasiet, får deres uddannelsesønske opfyldt. Større afstande mellem udbudssteder med hhx og htx samt ofte mindre udbudssteder end de almene gymnasier nødvendiggør en overkapacitet på hhx/htx.

Ministeriet har flere gange udlagt den *mindre overkapacitet* som forventelig 2 procent, men også sagt at der regnes på, hvor stor overkapaciteten skal være.

DEG vil gøre opmærksom på, at en 2-procents overkapacitet kan udelukke mange elever fra optagelse. Dette er fordi ansøgninger til hhx- og htx-udbud har store årlige udsving – tocifrede udsving er ikke unormalt – og en fast lav overkapacitet vil ikke tage højde for disse udsving

(https://deg.dk/sites/deg.dk/files/media/document/Bilag_Tilgangstal%20Erhvervsgymnasier%20-%20Elevfordeling.pdf).

DEG ønsker en præcisering af, hvordan overkapaciteten tildeles – bliver det eksempelvis på institutionsniveau, på afdelingsniveau på tværs af hhx- og htx-udbud, eller på afdelingsniveau for henholdsvis hhx og htx?

2. Justering af kapacitet, når ansøgningstallene er kendt

DEG ser med tilfredshed på, at der er bestemmelse i loven (§8, stk. 5 samt lovteksten side 64 og 70) om, at den foreløbige tildelte kapacitet på afdelingsniveau kan justeres efter ansøgningsfristen. Side 70: *"Der vil bl.a. være behov for at tilpasse de foreløbige kapaciteter på en eller flere afdelinger, hvis det efter ansøgningsfristen viser sig, at antallet af estimerede 1. prioritetsansøgere afviger fra det faktiske antal 1. prioritetsansøgere.*

DEG opfatter efterjustering som et vigtigt greb, der kan sikre, at flest mulige ansøgere kan få opfyldt deres uddannelsesønske (jf. de store årlige udsving i ansøgninger til erhvervsgymnasierne nævnt ovenfor). Det vil også kunne mindske behovet for at flytte elever ind og ud af fordelingszoner.

Her vil vi gøre opmærksom på, at kapaciteten skal kunne reguleres mellem uddannelserne på afdelinger med flere udbud, så flest mulige unge får deres uddannelsesønske opfyldt under hensyntagen til den samlede kapacitet på afdelingen/campus.

Der mangler dog en præcisering af, hvornår der kan/skal justeres. Særligt ift. når det bliver regionernes opgave. Som DEG læser lovteksten side 70, står der, at ministeriet kan efterjustere den regionale kapacitetsramme, hvis *"de faktisk søgetal afviger markant fra de regionale kapacitetsrammer"*, hvorefter regionen skal justere på afdelingsniveau. Der er to usikkerheder her:

1. Hvad betyder "afviger markant"?
2. Er det kun efter ministeriets justering af regionale rammer, at regionerne skal justere afdelingers kapacitet? Der er brug for, at også lokale forskydninger internt i regioner kan håndteres. Det er vigtigt, at det bliver tydeligt i bekendtgørelsen.

DEG vil gerne komme med en anbefaling til, at en eventuel justering af kapaciteten efter ansøgningsfristen drøftes med de berørte afdelinger/institutioner og i de lokale gymnasiesamarbejder, og herefter besluttet i BUVM (og senere regionsrådene). Dette gælder især på afdelinger/institutioner med flere typer udbud,

hvor der bør være en dialog med afdelingerne om kapacitetsfastsættelse på det enkelte udbud, når ansøgstallet er kendt, så man undgår tomme lokaler eller afvisning af ansøgere.

3. Mulighed for at afgive færre prioriteter

Et tredje vigtigt greb til, at ansøgere kan få opfyldt deres ønskede uddannelsesretning, er muligheden for, at man kan få lov til at afgive færre prioriteter, hvis man kun ønsker sig én uddannelsesretning, og der ikke er udbud på denne retning svarende til minimumsantal prioriteter inden for en radius af 60 minutters transporttid (bemærkningerne side 107). Dette kan forhindre, at ansøgere er tvunget til krydssøgning.

DEG vil derfor kraftigt anbefale, at hensigten i lovbemærkningerne side 106 og 107 om at fastsætte regler for, i hvilke tilfælde denne elevgruppe kan afgive færre prioriteter end 4 prioriteter, bliver til virkelighed i bekendtgørelsen. Desuden bør bekendtgørelsen også fastsætte tilsvarende regler for afstandszoner, hvis regionsrådene ender med at fastsætte et minimumsantal prioriteter i afstandszonerne.

DEG noterer sig, at det er uklart, hvordan beslutningen om, hvor mange prioriteter ansøgere skal afgive i afstandszoner, skal tages, da loven kun forholder sig til, at der ikke er lovkrav om minimumsantal prioriteringer. DEG anbefaler, at denne afgørelse bliver til efter dialog i gymnasiesamarbejderne.

4. Tildeling af plads efter uddannelsesretningen afgivet som førsteprioritet

DEG vil gerne kvittere for, at elevernes uddannelsesønske respekteres med kombinationen af følgende to bestemmelser:

- Skyggeprioriteter tildeles og ufordelte ansøgere fordeles kun til udbud i den gymnasieretning ansøgeren har valgt som førsteprioritet (§11 i-k).
- Regionens mulighed for at "*i særlige tilfælde og om nødvendigt hæve en afdelings kapacitet med en eller flere elevpladser*" (§8, stk. 4 og tilsvarende §11 k og l for ufordelte ansøgere og eftertilmeldere). Dermed sikrer man, at ansøgere altid kan få opfyldt sit uddannelsesønske.

Finansiering og økonomiske konsekvenser. Herunder afskaffelse af henvisningstaxameter

DEG mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at finansiere elevfordelingen med midler fra henholdsvis reserven til opfølgning på eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet samt reduktion af færdiggørelsestaxameteret fra 2023, før der er set på de aftalte justeringer af taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelsesområdet. Erhvervsskolerne har behov for, at der bliver set på det nuværende taxameter- og tilskudssystem, idet mange skoler ser ind i store økonomiske udfordringer pga. bl.a. den demografiske udvikling. Jf. aftaleteksten er DEG enig i, at *der skal skabes større budgetsikkerhed for institutionerne*.

Regionerne har mulighed for at udvide en skoles kapacitet med enkelte pladser. Såfremt dette medfører en overskridelse af det fleksible klasseloft, skal det stadig være taxameterudløsende.

Idet henvisningstaxameteret er finansieret af de midler, som der er afsat til overgang til nyt taxameter- og tilskudssystem, mener DEG generelt, at det ud fra et økonomisk synspunkt generelt er uhensigtsmæssigt, at

reserven til nyt taxameter- og tilskudssystem ikke bruges mere langsigtet mht. at understøtte de uddannelser og afdelinger, som har økonomiske udfordringer, jf. aftaletekstens afsnit om, at *der skal være et robust økonomisk grundlag for at drive institutioner og opretholde afdelinger overalt i landet, og der skal skabes et bedre økonomisk fundament for at imødegå den demografiske udvikling med mindre ungdomsårgange.*

DEG ønsker generelt øget transparens og større forudsigelighed i tilskudssystemet. Herunder økonomisk ligestilling af sammenlignelige uddannelser (samme fag, samme tilskud) (jf. DEG's ønsker til fremtidens taxameter- og tilskudssystem, som er båret af fem pejlemærker: [Finanslovsforslag 2022 | Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier \(deg.dk\)](#)).

Bemærkningerne til enkelte dele af lovforslaget

Bemærkninger til lovudkastets §1

Bemærkninger til nr. 1-7: Kapacitetsstyring

Flere af DEG's centrale bemærkninger til bestemmelserne om kapacitetsstyring er afgivet under tematikkerne ovenfor. Nedenfor er skitseret bemærkninger, der ikke er afgivet tidligere.

Vanskeligheden ved at indstille og afgøre en afdelings kapacitet

Fastsættelse af kapacitet kan blive en svær opgave for mange erhvervsgymnasier. Dels fordi ansøgningerne til hhx og htx har store årlige udsving, som anført ovenfor. Dels fordi, at kapaciteten skal medtælle ansøgere, der skal til optagelsesprøve, og her er andelen på erhvervsgymnasierne stor. Et eksempel i en større provinsby var ca. 68% af byens ansøgere til optagelsesprøve ansøgere til hhx og htx. Dvs. rigtig mange prøveelever i sammenligning med byens øvrige gymnasieformer. De fleste elever, der går til optagelsesprøve, består ikke prøven, hvilket gør det svært at kapacitetsfastsætte, men det giver også udfordringer ift. elevfordelingen.

DEG vil anbefale, at der tages højde for forventet frafald pga. ikke-beståede optagelsesprøver, så flere af gymnasiets ansøgere med retskrav på optagelse kan få plads på deres ønskede prioritet. Den foreslåede opgørelsesmetode i lovudkastet er imod hensigten med aftalen; at flest mulige ansøgere får plads på deres førsteprioritet. I stedet vil mange måske blive afvist, pga. de har længere transporttid (afstandszone) end en elev, som skal til optagelsesprøve.

En tredje usikkerhed er forbundet med klasseloftet. *"Der vil dog i forbindelse med kapacitetsfastsættelsen bl.a. skulle tages hensyn til muligheden for at danne hele klasser, og derfor vil den fastsatte kapacitet ikke komme til at svare præcist til det forventede antal ansøgere"* (lovudkastet side 62). Dette hensyn er DEG helt enig i.

Men med den store usikkerhed om kapacitetsfastsættelse, der vil være i starten af implementeringen af modellen, kunne man overveje, at der i indfasning af loven kan dispenseres fra det fleksible klasseloft. Evt. ved at det fleksible klasseloft kan beregnes på tværs af udbud, eller at institutioner med få klasser per uddannelse kan have en afvigelse?

Overansøgte gymnasier opstartes med en højere kapacitet

På side 22 i lovudkastet fremføres det, at *"De gymnasier, der i dag er overansøgte, opstartes med en højere kapacitet, i det omfang dette kan ske uden, at elevsammensætningen skævvrides"*. Det fremgår endvidere, at formålet med dette er, at overansøgte gymnasier skal tage et større socialt ansvar. DEG ønsker en uddybning af dette greb. Denne ekstra kapacitet skal jo tages et sted fra. I realiteten vil de overansøgte gymnasier bibeholde i hvert fald delvis bedre økonomiske vilkår end de trængte gymnasier. Økonomien på de trængte gymnasier (heraf som konsekvens af denne bestemmelse) skal sikres via taxameter (reform).

Dialog om kapacitetsfastsættelse

Det fremgår på side 72 af lovudkastet, at *"regionen vil således ikke være bundet af institutionernes indstillinger"*. Som også anført under de centrale tematikker ovenfor, vil DEG anbefale, at ministeriet/regionsrådet i tildelingen af kapacitet til institutionerne/afdelingerne, går i dialog, hvis kapaciteten afviger væsentligt fra institutionernes indstilling.

Flytte kapacitet mellem institutioner eller afdelinger

DEG finder retningslinjerne i bestemmelsen nr. 5, §8 b mangelfuld og ønsker at få præciseret, evt. via eksempler. DEG tolker bestemmelsen således, at den kun handler om at flytte kapacitet mellem eksisterende udbud for at opnå en mere balanceret elevsammensætning, og at reglerne for at oprette udbud følger de allerede eksisterende regler.

Bemærkninger til nr. 8: Elevfordeling

Databeskyttelse

DEG har noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne til §11, at ministeriet sørger for, at behandling af data lever op til databeskyttelsesforordningen. Endvidere har vi noteret at STIL skal sikre, at it-løsningen for systemet til elevfordeling opfylder forordningens krav til databeskyttelse gennem design og gennem standardindstillinger.

DEG har dog også noteret, at det fremgår af bemærkningerne, at det vurderes, at ministeriet vil kunne behandle oplysningerne inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Dette vides altså ikke med sikkerhed, om behandlingen af data i forbindelse med elevfordelingen ligger inden for databeskyttelsesforordningens rammer. Dette bør ministeriet snarest muligt få afklaret.

Information om ansøgninger bør tilgå institutionerne

Selv om institutionerne ikke varetager elevfordelingen, så har institutionerne stadig behov for at få oplysninger specificeret i §11 b og c til brug for forberedelse og tilrettelæggelse af det næstkommende

skoleår. Det drejer sig f.eks om oplysninger såsom andelen af 1. prioriteter, andelen af øvrige prioriteter, andelen af henviste elever, ansøgers transporttid m.v. Det gør sig i særdeleshed relevant i forlængelse af den foreslåede §30 c i Lovudkastets §2, der bestemmer, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet. Institutionen skal have adgang til data om det samlede antal ansøgere og antal henviste, og ikke alene data for, hvilke elever institutionen skal optage, for at institutionen har fyldestgørende kendskab til eventuelle problemer med at tiltrække ansøgere, og på det grundlag kan sætte målrettet ind.

Etablering af beregningstekniske zoner

DEG finder, at lovforslaget giver børne- og undervisningsministeren vide beføjelser i fastlæggelse af zoner og afgørelse af, hvorvidt zonerne skal være fordelingszone eller afstandszone (nr 8, §11 e). DEG mener, at ændring af zonestatus bør foregå i dialog med de lokale gymnasiesamarbejder.

DEG anbefaler, at zonerne bliver så tilpas store, at de indeholder minimum 2 udbud af hver gymnasieretning, og at de omfavner afdelingernes optageområde, som kan være relativt store hos erhvervsgymnasierne. Ellers vil det ikke være muligt at opfylde formålet med de beregningstekniske zoner – at sikre en balanceret elevsammensætning ved at fordele elever mellem afdelinger, hvis zonen bliver en fordelingszone.

DEG bemærker, at dette ikke er tilfældet i alle zoner i dag. Eksempelvis for hhx i Odense, som ligger som alene hhx-udbud i en fordelingszone. Et eksempel på en zone, hvor det kan blive svært at flytte elever rundt mellem afdelinger, hvis den skulle blive fordelingszone, er den nordlige zone i Region Syd med Varde, Billund, Vejle og Hedensted.

For at de beregningstekniske zoner skal have den forventede virkning, bliver de også nødt til for hovedparten at følge de unges søgemønstre. DEG er eksempelvis bekymret for, at de ressourcestærke unge på Københavns vestegn, som indgår i fordelingszone, vil søge ud af fordelingszonen (vestpå) for at undgå indkomstfordelingen i fordelingszonen, og at det derfor vil blive svært at få fyldt højindkomstgruppen op på uddannelserne.

Hvis ikke zoneinddelingen tager højde for elevernes søgemønstre, skal der være klare rammer for fordeling af ansøgere på tværs af zoner og regioner. På side 72 i lovteksten fremgår det, at *"skal de implicerede regioner gå i dialog med hinanden omkring kapacitetsfastsættelsen på relevante afdelinger"*. Mange erhvervsgymnasier har i sagens natur (pga. færre udbud) et betydeligt antal elever, der p.t. søger på tværs af regioner og zoner (som de ser ud i udkastet).

Forrang

"Ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling", jf. §11 h, stk. 3. DEG har følgende bemærkninger og spørgsmål hertil:

SPROG

De nævnte muligheder for forrang som foreslået på side 36 i lovudkastet afspejler i overvejende grad nuværende forhold på almene gymnasiale uddannelser. Det vil være fremmede for en fælles elevfordelingsaftale, at forrang tydeligere afspejler særlige muligheder på erhvervsgymnasierne hhx og htx.

For hhx' vedkommende kunne det være sprog. DEG foreslår, at der ud over stx-muligheden "Ansøgere til Pre-IB" indskrives:

- Ansøgere til engelsksprogede studieretninger på erhvervsgymnasier

Målet hermed er at tilgodese elever, der kommer hjem fra udlandet, og som ønsker en erhvervsgymnasial uddannelse samt at tilgodese danske elever, der vil læse videre i udland og indland på erhvervsrettede og globalt orienterede videregående uddannelser.

Endvidere foreslår DEG en ny forrangsmulighed for alle gymnasiale uddannelser med henblik på at fremme den fælles nationale (og nødlidende) sprogstrategi:

- Ansøgere til studieretninger med tre levende fremmedsprog

At tilføje denne forrangsmulighed vil fremme gymnasierreformens oprindelige mål, som desværre ikke er lykkedes, da oprettede studieretningsklasser med tre levende fremmedsprog nu er en sjælden studieretning – under 1 % af landets studenter har denne studieretning. Det kan vi måske lave om på, hvis den får sin egen forrangsmulighed i den nye elevfordelingsmodel.

ASF-KLASSER

Ifølge side 27 i lovteksten kan ansøgere til særligt tilrettelagte forløb for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF-klasser) få forrang. Flere gymnasier udbyder ASF-klasser uden, at børne- og undervisningsministeren yder tilskud, jf. §15 c i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. For at sikre, at disse tilbud til unge med en ASF-diagnose bevares, bør det specificeres, at alle elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser, der søger en ASF-klasse på et gymnasium, der udbyder en sådan, får forrang, og at dette gælder uagtet, om der er tale om en ASF-klasse, som børne- og undervisningsministeren yder tilskud til eller ej. I modsat fald, kan elever med en ASF-diagnose, der ønsker en ASF-klasse, risikere at blive fordelt til et gymnasium, der ikke har dette tilbud, hvorved deres mulighed for at gennemføre gymnasiet kraftigt forringes.

DEG ønsker desuden en præcisering af, hvordan algoritmen tager højde for, at klassekvotienten er mindre i en ASF-klasse?

ORDBLINDHED

På side 51 i lovteksten er der som eksempel på afgivelse af personfølsomme oplysninger angivet følgende: *"Der vil dog kunne forekomme følsomme oplysninger, eksempelvis hvis der skal markeres, at en elev har forrang til en plads på en institution på grund af eksempelvis et handicap. Der kunne eksempelvis også være en markering af, at en elev var ordblind"*. DEG ønsker at få præciseret om ansøgere, som er ordblinde, alle får forrang eller om det kun er forrang til særligt tilrettelagte forløb for elever med ordblindhed?

AFDELINGER MED SÆRLIGE PROFILER

Flere erhvervs-gymnasiale institutioner har afdelinger med samme type gymnasieretning, men med meget forskellige profiler (f.eks. medieprofil eller international profil). En ansøger har derfor typisk tilvalgt den specifikke profil og ønsker måske nærmere en anden gymnasieretning med tilsvarende profil end et andet udbud af samme gymnasieretning. DEG vil derfor gøre opmærksom på, at der her kan blive en udfordring med at kunne ønske minimum 4 prioriteter i en fordelingszone, eller hvis man ender med at få tildelt skyggeprioritet ud fra 1. prioriteten til samme gymnasieretning men uden profil. DEG vil gerne gøre opmærksom på denne problemstilling, når institutioner søger om godkendelse til profilgymnasium eller sjældne studieretninger. DEG vil også anbefale, at dette skal med i overvejelserne, når det skal opgøres, hvilke elevgrupper, der skal have forrang eller skal dispenseres til at kunne ønske færre prioriteter.

DEG undrer sig over, at der i stk. 3 står, at forrangen gives til optagelse på en bestemt afdeling og ikke uddannelsesønske?

Lodtrækning

DEG er usikker på det hensigtsmæssige i, at det alene er lodtrækning, der afgør, hvilke ansøgere der får en plads inden for de enkelte indkomstkategorier på overansøgte gymnasier i fordelingszoner (nr. 8, §11 j, stk. 2). Dette vil formentlig føre til, at flere elever får længere transportafstand. En lang transportvej er en risikofaktor ift. elevers fravær og frafald – ikke mindst hos resourcesvage elever. Desuden kan lodtrækningen risikere at skabe u hensigtsmæssige fordelingsmønstre særligt i randområder mellem fordelingszoner og afstandszoner – et hensyn, som forligskredsen jf. elevfordelingsaftalen ønskede at tage. Udfordringen kunne mindskes ved, at elever, der bor eksempelvis 30 minutter fra gymnasiet, får forrang i egen indkomstkategori.

Regionalt samarbejde om elevfordeling

"Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne, hvis de nærmeste afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region" (nr. 8, §11 k). DEG ønsker det bliver specificeret, hvordan samarbejdsprocessen skal forløbe.

Håndtering af skoleskift

Fordeling af eftertilmeldere og skoleskift (nr. 8, §11 l). DEG gør opmærksom på, at vi er bekymret for om skoleskift pga. mistrivsel (§14b i lov om gymnasieuddannelser) bliver kattelem for elever, som ikke har fået sine uddannelsesønsker opfyldt. Ledige pladser, der opstår på overansøgte gymnasier, vil blive efterspurgt af elever, der er fordelt til andre skoler. Institutionerne skal selv håndtere disse skift. Det er vigtigt, at ministeriet fastsætter gennemsigtige regler for skift pga. mistrivsel, som institutionerne kan administrere ud fra.

Det er ligeledes vigtigt, at det overvejes, hvad der kan træde i stedet for venteliste til at regulere ansøgere, så det ikke bliver alt for administrativt tungt at skifte skole eller for skolen til at hjælpe elever, der reelt mistrives, med at skifte.

Bemærkninger til nr. 9: Klagemulighed

DEG noterer sig med tilfredshed, at regionerne overtager opgaven med at varetage eventuelle klager over elevers placering samt ønsker om ny placering (nr. 9, §12). I dag bruges der på de enkelte gymnasier meget tid på samtaler med forældre/elever, når elever ikke har opnået en ønsket plads. Det er en stor og vigtig kommunikationsopgave, som flyttes til regionerne.

Bemærkninger til nr. 10: Gymnasiesamarbejder

DEG ser med tilfredshed på, at lovudkastet lægger op til, at der skal etableres nye lokale gymnasiesamarbejder med regionsrådet for bordenden (nr. 10, ny §14).

DEG bifalder, at gymnasierne kan vælge, om de ønsker en repræsentant per institution eller afdeling, så vi sikrer den bedst mulige repræsentation.

DEG anbefaler dog, at kriterier for regionsrådenes geografiske afgrænsning af gymnasiesamarbejderne præciseres.

Når de lokale samarbejder sammensættes, er det vigtigt at tage højde for erhvervgymnasiernes naturlige, ofte store, optageområde. DEG foreslår derfor, at etableringen af de lokale gymnasiesamarbejder tegnes i dialog med gymnasieskolerne. De beregningstekniske zoner kan indgå i grænsedragningen, men det bør være under hensyntagen til gymnasiernes optageområder.

DEG undrer sig desuden over, at opgaverne i loven afgrænses til aftaler om udbud af studieretninger og valgfag. DEG mener, at en højere grad af inddragelse af og dialog med institutionerne i regionernes arbejde med kapacitetsfastsættelse og elevfordeling vil sikre den bedst mulige elevfordeling og den samlet set bedste kvalitet i udbuddet af gymnasiale uddannelser. DEG ser derfor gerne, at de nye gymnasiesamarbejder også bliver høringsfora for regionsrådene i forbindelse med kapacitetsfastsættelse og elevfordeling.

Bemærkninger til lovudkastets §2

DEG vil gerne gøre opmærksom på, at den foreslåede lov får så stor indvirkning på det erhvervgymnasiale område, at det ikke er hensigtsmæssigt at så centrale elementer er præciseret i en anden institutionslov end i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Det gør det ekstra kompliceret, at der kun henvises til dele af de ændrede bestemmelser i den almengymnasiale institutionslov. Så længe der er to love, bør begge love være komplette, dvs. indeholde alle relevante bestemmelser. Ikke mindst for at foregribe, at der som konsekvens af evaluering af elevfordelingsreglerne opstår et behov for at justere reglerne separat for hhv. det erhvervgymnasiale og det almengymnasiale område.

DEG opfatter denne måde at krydshenviser til institutionsloven for de almene gymnasiale uddannelser som et tegn på, at fordelingsreglerne er udtænkt med udgangspunkt i de almengymnasiale uddannelser og med henblik på at løse problemer, der primært findes på stx.

Det ligger DEG meget på sinde, at en eventuel ny fælles institutionslov vil skulle skrives på blankt papir og ikke ud fra en optik om at lægge loven for de erhvervsrettede uddannelser ind under loven for de almene gymnasiale uddannelser.

De fleste af DEG's kommentarer til bestemmelserne er således skrevet til ændringer i institutionsloven for almengymnasiale uddannelser. Men nedenfor er kommentarer til bestemmelserne om genopretningsplan og høring om nedlæggelse af udbud samt om tildeling af status som profilgymnasium.

Bemærkninger til nr. 6 og 7: Genopretningsplan og lukning

DEG ønsker for §30 c og §34 b, stk. 2 præciseret, om det er hele institutionen/afdelingen, eller om det er det enkelte gymnasiale udbud på institutionen eller afdelingen, som en genopretningsplan vil vedrøre. Sigtet med genopretningsplanen behøver ikke nødvendigvis at være, at der skal etableres et optag på minimum 84. En løsning kan også være institutionssamarbejde eller fusion.

DEG er af den holdning, at elevernes frie uddannelsesvalg skal respekteres, og at elevernes frie skolevalg i videst muligt omfang skal opfyldes. Vi er også enige i, at dette kræver, at vi opretholder eller skaber lokale, bæredygtige uddannelsesmiljøer. Derfor mener DEG, at hvor der er institutioner, der vedvarende ikke lever op til minimumskapaciteten kombineret med en negativ demografisk udvikling i området, skal der etableres en dialog mellem STUK og institutionen for at undersøge lokale muligheder at tiltrække flere elever – evt. via campusdannelse eller fusion, før de nedlægges.

Bemærkninger til nr. 8: Godkendelse til profilgymnasium

DEG noterer sig med tilfredshed, at erhvervsgymnasierne nu også får mulighed for at blive profilgymnasium (nr. 8, §34 c). Vi ser frem til at få specificeret kriterierne for "*en særligt stærk faglig profil*".

Bemærkninger til lovudkastets §3

DEG har ingen kommentarer hertil.

Bemærkninger til lovudkastets §4

Bundet af valg af sjældne studieretning

I lov om de gymnasiale uddannelser foreslås et stk. 2 indsat i §20, hvor det fremføres at binde elever, der er blevet optaget på en afdeling pga. ønske om en sjælden studieretning og studieretningen oprettes. DEG forstår godt begrundelsen for valget, men er af den opfattelse, at målsætningen om det frie valg af uddannelse og hensynet til elevernes trivsel bør vægte tungere end opretholdelse af den udbudte studieretning og risiko for kattelem. Disse elever er vel også omfattet af §14 b og skal have mulighed for at skifte som følge af mistrivsel?

Bemærkninger til lovkastets §5

DEG har ingen kommentarer hertil.

Øvrigt

Vi henviser i øvrigt til parternes selvstændige høringssvar.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Mette Kjær Petersen

Udviklings- og rådgivningskonsulent